

บทที่ 8

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) แบบสองกลุ่ม โดยมีการสุ่มตัวอย่างวัดก่อนและหลังทดลอง(Randomized control group pretest posttest design) ซึ่งมีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

กลุ่ม	Pretest	Treatment	Posttest
1. กลุ่มทดลอง	T ₁	การสอนโดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์	T ₂
2. กลุ่มควบคุม	T ₁	ไม่ได้รับการจัดกระทำ	T ₂

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ จำนวน 60 คน โดยมีการเลือกและจัดแบ่งกลุ่มตัวอย่างดังนี้

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. วัตถุประสงค์ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี จำนวน 101 คน โดยใช้แบบวัตถุประสงค์ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ที่ผู้วิจัยเลือกนักศึกษากลุ่มนี้ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่กำลังได้รับการเตรียมตัวเข้าสู่วิชาชีพทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติและยังมีเจตคติต่อวิชาชีพในระดับสูง สามารถปรับเปลี่ยนหรือกระทำให้คงไว้ซึ่งเจตคติที่ดีได้ถึงเป็นขั้นการพัฒนาเจตคติในระยะเริ่มต้น จึงควรมีการพัฒนาอย่างเต็มที่

2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วนำคะแนนเจตคติของนักศึกษาทุกคนเรียงลำดับจากสูงไปต่ำ

3. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ต้องการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการฝึกปฏิบัติกรพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลจึงต้องเลือกนักศึกษาที่มีคะแนนเจตคติในระดับปานกลางถึงต่ำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติให้สูงขึ้นได้ นอกจากนี้เพื่อให้มีจำนวนตัวอย่างตามที่ต้องการคือ 60 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกนักศึกษาที่มีคะแนนอยู่ในช่วงเปอร์เซนไทล์ที่ 75 ลงมา

4. ผู้วิจัยพบและสัมภาษณ์นักศึกษามีคะแนนเจตคติในการฝึกปฏิบัติกรพยาบาลอยู่ในช่วงเปอร์เซนไทล์ที่ 75 ลงมา ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 75 คน สอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง โดยนักศึกษาทั้งหมดยินดีเข้าร่วมการทดลอง

5. เลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 60 คน

6. แบ่งตัวอย่างที่สุ่มได้เข้าเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทีละคน (Random assignment) แบ่งกลุ่มละ 30 คน โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย

กลุ่มทดลอง เป็นนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์

กลุ่มควบคุม เป็นนักศึกษาพยาบาลที่อยู่ในสภาพการณ์การเรียนการสอนตามปกติ

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้มีค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติในการฝึกปฏิบัติกรพยาบาล = 244.56 และค่าเฉลี่ย GPA. = 2.66 (ดังแสดงในตารางที่ 8 ภาคผนวก ง)

ทั้งนี้ในช่วงเวลาปกติที่ไม่ได้ดำเนินการทดลองของทั้งสองกลุ่ม (เวลา 8.00-15.00 น.) นักศึกษาจะอยู่ในสถานการณ์การเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามปกติ โดยไม่ได้จัดกระทำใดๆ และในการฝึกปฏิบัติกรพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลทั้งสองกลุ่ม ผู้วิจัยไม่ได้ควบคุมการจัดแบ่งหอผู้ป่วยและการนิเทศของอาจารย์พยาบาลประจำหอผู้ป่วย นั้นๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการทดลอง ได้แก่

1.1 แผนการสอนโดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ จำนวน 2 แผน

1.2 วัสดุทัศนัตัวแบบสัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 LADY OF THE LAMP

เรื่องที่ 2 พยาบาลยุคข้อมูลข่าวสาร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบวัดเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ของ ฟิชไบน์และไอเซน (1975) จำนวน 1 ชุด มี 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วย

ส่วนที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วย

ส่วนที่ 3 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้วิชาชีพพยาบาลภาคปฏิบัติ

การสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างแบบวัดเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล

แบบวัดเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Fishbein and Ajzen (1975) ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. หากความเชื่อเด่นชัด (salient belief) ที่มีต่อผู้ป่วย ความเชื่อเด่นชัดต่อการดูแลผู้ป่วย ความเชื่อเด่นชัดต่อพฤติกรรมของพยาบาลต่อผู้ป่วย และความเชื่อเด่นชัดต่อการเรียนรู้วิชาชีพพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด และเปิดโอกาสให้นักศึกษาตอบคำถามอย่างอิสระ ทั้งนี้ความเชื่อที่เกิดขึ้นในลำดับแรกๆ ซึ่งโดยทั่วไป ความเชื่อ 5-9 ข้อความแรก จะเป็นความเชื่อเด่นชัดขณะนั้น และเจตคติของบุคคลจะถูกกำหนดจากความเชื่อเด่นชัดนี้

ลักษณะคำถาม

ข้อ1 เมื่อท่านนึกถึงผู้ป่วย ท่านมีความคิดและความรู้สึกอย่างไรบ้าง

ข้อ2 เมื่อท่านนึกถึงการดูแลผู้ป่วย ท่านมีความคิดและความรู้สึกอย่างไรบ้าง

ข้อ3 เมื่อท่านนึกถึงพฤติกรรมของพยาบาลต่อผู้ป่วย ท่านมีความคิดและความรู้สึกอย่างไรบ้าง

ข้อ4 เมื่อท่านนึกถึงการเรียนวิชาชีพพยาบาลในคลินิก ท่านมีความคิดและความรู้สึกอย่างไรบ้าง

นักศึกษาพยาบาลที่ตอบแบบสอบถาม เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เนื่องจากต้องการหาความเชื่อที่เฉพาะเจาะจงสำหรับประชากรในกลุ่มที่จะศึกษาเท่านั้น โดยเลือกกลุ่มอย่างง่าย จำนวน 60 คน

2. กัดเลือกข้อความเชื่อ เพื่อนำไปสร้างข้อกระทง (item) โดยใช้เกณฑ์การตัดสินความเชื่อที่จะเป็นความเชื่อเด่นชัด คือ เลือกข้อความเชื่อที่มีความดีสูงสุด จนถึงข้อความเชื่อ ที่รวมความดีสะสมได้ 75 % ของจำนวนความดีทั้งหมดที่ได้รับคำตอบมาจากกลุ่มตัวอย่าง ความเชื่อที่ได้จากนักศึกษาทั้ง 60 คนข้างต้น เรียกว่าความเชื่อเด่นชัดที่มีความดีสูง (modal salient belief) นำข้อความเชื่อที่ได้ทั้ง 4 ข้อ ที่กล่าวไว้ในข้อ 1.1 มาจัดกลุ่มโดยไม่มีการแยกแยะระหว่างความเชื่อที่มีความหมายทางดีหรือไม่ดี ดังนี้

ตารางที่ 1 ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผู้ป่วย

กลุ่มความเชื่อ	ข้อความเชื่อ	ความดี
1. ลักษณะ	-มีความคิดปกติด้านร่างกายและจิตใจ	16
	-วิตกกังวลสูง	9
	-เป็นภาระของญาติ	9
	-ช่วยเหลือตัวเองได้น้อยลง	8
	-น่าสนใจศึกษาความเจ็บป่วย	5
	-ไม่ให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาล	5
	-ก่อความยุ่งยากให้พยาบาล	4
	-อารมณ์แปรปรวน	4
	-เป็นเสมือนญาติพยาบาล	4
2. ความต้องการ	-ต้องการกำลังใจและคนที่เข้าใจ	31
	-ควรได้รับการดูแลเอาใจใส่	17
	-ควรได้รับการช่วยเหลือ	16
	-ควรได้รับคำแนะนำด้านสุขภาพ	9
3. ความรู้สึก	-ทุกข์ทรมานจากโรคและความไม่สุขสบาย	18
	-หือแท้ สิ้นหวัง เบื่อหน่ายชีวิต	7
	-เหม่อลอย เก็บตัว เงียบขรึม	3
4. ความรู้สึกต่อผู้ป่วย	-น่าสงสาร	67
	-น่าเห็นใจ	23
	-สภาพไม่น่าดู น่าหุดหู่ใจ	9
	-กลัวติดโรคจากผู้ป่วย	6

ตารางที่ 2 ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วย

กลุ่มความเชื่อ	ข้อความเชื่อ	ความถี่
1.	-ต้องมีคุณภาพ	23
	-ต้องรอบคอบ ถูกต้องแม่นยำ	22
	-เป็นงานหลักของวิชาชีพ	14
	-ต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์	11
	-ต้องมีแรงจูงใจที่ดี	8
	-ให้กำลังใจ	8
	-มีจิตสำนึกที่ดี	7
	-ทำให้ผู้ป่วยสุขสบาย	7
	-งานเสี่ยงอันตราย	11
	-ท้าทายความสามารถ	9
	-งานหนัก	7
	-ยึดหลักความพอใจและความต้องการของผู้ป่วย	8
	-ยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล	7
	-ขาดความมั่นใจในการดูแลผู้ป่วย	28
	-กลัวเกิดอันตรายต่อผู้ป่วย	14
	-ขาดกำลังใจ	13
	-กลัวติดเชื้อ	12
	-นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการดูแลผู้ป่วย	12
	-ตื่นเต้น	7
	-น่ารังเกียจ	6
	-หนักใจ	5
	-น่าเบื่อหน่าย	5

กลุ่มความเชื่อ	ข้อความเชื่อ	ความถี่
2. ลักษณะของ พยาบาล	-มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นกันเองสูง	6
	-น่าไว้วางใจ	5
	-เห็นใจและเข้าใจผู้อื่น	5
	-มีความรับผิดชอบ	5
	-อดทน	5
	-เสียสละ	4
3. พฤติกรรมของ พยาบาล	-ไม่แสดงท่าทีรังเกียจ	9
	-เอาใจใส่ดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด	7
	-ให้คำแนะนำและส่งเสริมการช่วยเหลือตนเอง	7
	-ใช้หลักการพยาบาลที่ถูกต้อง	7
	-ให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและญาติ	4

ตารางที่ 3 ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพพยาบาล

กลุ่มความเชื่อ	ข้อความเชื่อ	ความถี่
1.	-ฝึกความชำนาญในการปฏิบัติการพยาบาล	15
	-นำความรู้มาปฏิบัติจริง	14
	-เพิ่มความรู้และทักษะการพยาบาล	11
	-ทำให้มั่นใจและเตรียมความพร้อมในการทำงาน	6
	-เป็นการเรียนที่ยากลำบาก	6
	-ผู้ันเทศก์ศุ	5
	-บรรรชากษาคขาควมเป็นกันเอง	4
	-เป็นการศึกษาค้ด้วยตนเอง	3
	-ฝึกการตัดสินใจแก้ไขปัญหา	3
	-ต้องมีความสุขุมรอบคอบ	3
	-เป็นการเรียนที่หนัก	3
	-ผู้ันเทศก์ว่ากล่าวค้กเด็อนรุนแรง	3

กลุ่มความเชื่อ	ข้อความเชื่อ	ความถี่
2	-กลัวทำได้ไม่ดี	17
	-วิตกกังวลในการเรียนรู้	17
	-เป็นการเรียนรู้ที่น่าตื่นเต้น	16
	-กลัวเกิดอันตรายต่อผู้ป่วย	13
	-กลัวการนิเทศก์จากอาจารย์และพยาบาล	12
	-น่าสนุก	7
	-ท้าทายความสามารถ	7
	-แปลกใหม่	4

3. จัดหมวดหมู่ความเชื่อ นำข้อความเชื่อเกี่ยวกับผู้ป่วย การดูแลผู้ป่วย และการเรียนรู้ วิชาชีพพยาบาลภาคปฏิบัติที่ได้ลำดับความถี่ไว้แล้วนั้น มาจัดหมวดหมู่ความเชื่อแต่ละด้าน ดังใน ตารางที่ 1-3 ข้างต้น

4. ชกร่างแบบสอบถาม โดยใช้ข้อกระทงที่ระบุจากการจัดแบ่งหมวดหมู่ มาจัดทำ แบบสอบถาม เรียกว่า แบบวัดเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล แบ่งเป็น 3 ส่วน แต่ละส่วน มี 2 มาตรการ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วย

ตอนที่ 1 มาตรการวัดความเชื่อต่อผู้ป่วย

ท่านคิดว่าผู้ป่วยเป็นบุคคลที่ควรได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างจริงใจ

เป็นไปไม่ได้ : : : : : เป็นไปได้

มาก ปาน น้อย ไม่ใช่ น้อย ปาน มาก
กลาง ทั้งสอง กลาง

ตอนที่ 2 มาตรการประเมินลักษณะความเชื่อต่อผู้ป่วย
ท่านคิดว่า การดูแลเอาใจใส่ผู้ป่วยอย่างจริงใจเป็นสิ่งที่

เลว : : : : : ดี
 มาก ปาน น้อย ไม่ใช่ น้อย ปาน มาก
 กลาง ทั้งสอง กลาง

ตัวอย่าง แบบวัดเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วย

ตอนที่ 1 มาตรการความเชื่อต่อการดูแลผู้ป่วย

ท่านเข้าใจว่าการดูแลป่วยเป็นสิ่งน่าภาคภูมิใจที่ทำให้ผู้ป่วยดีขึ้น

เป็นไปได้ : : : : : เป็นไปได้
 มาก ปาน น้อย ไม่ใช่ น้อย ปาน มาก
 กลาง ทั้งสอง กลาง

ตอนที่ 2 มาตรการประเมินลักษณะความเชื่อต่อการดูแลผู้ป่วย

ท่านมีความเห็นว่าความรู้สึกน่าภาคภูมิใจที่ทำให้ผู้ป่วยดีขึ้นเป็นสิ่งที่

เลว : : : : : ดี
 มาก ปาน น้อย ไม่ใช่ น้อย ปาน มาก
 กลาง ทั้งสอง กลาง

ตัวอย่าง แบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้วิชาชีพพยาบาลภาคปฏิบัติ

ตอนที่ 1 มาตรการความเชื่อต่อการเรียนรู้วิชาชีพพยาบาลภาคปฏิบัติ

ท่านเข้าใจว่าการเรียนพยาบาลต้องลงมือปฏิบัติจริงในการให้การพยาบาลผู้ป่วย

เป็นไปได้ : : : : : เป็นไปได้
 มาก ปาน น้อย ไม่ใช่ น้อย ปาน มาก
 กลาง ทั้งสอง กลาง

ตอนที่ 2 มาตรการประเมินลักษณะความเชื่อต่อการเรียนรู้วิชาชีพพยาบาล
ภาคปฏิบัติ

ท่านรู้สึกว่า การลงมือปฏิบัติจริงในการให้การพยาบาลกับผู้ป่วยเป็นสิ่งที่

เลว : : : : : ดี
 มาก ปาน น้อย ไม่ใช่ น้อย ปาน มาก
 กลาง ทั้งสอง กลาง

5. การหาความตรง (validity)

เนื่องจากแบบวัดเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลชุมชน เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นจากกลุ่มประชากรตัวอย่างจริงจึงมีความตรงตามเนื้อหาแล้ว ดังนั้นจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจความตรงทางโครงสร้าง (construct validity) ความครอบคลุม ความชัดเจนของข้อความภาษา และความถูกต้องของการวัด แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไข ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ใช้ภาษาในแต่ละข้อความให้เด่นชัดมากขึ้น สามารถระบุความคิดเห็นหรือความรู้สึกได้ชัดเจน และควรเป็นข้อความที่แสดงให้ชัดว่า ต้องการวัดความเชื่อต่อที่หมายใด เช่น ผู้ป่วย การดูแลผู้ป่วย หรือการเรียนรู้อาชีพการพยาบาลภาคปฏิบัติ และปรับการใช้ภาษาในบางข้อความ ภายหลังได้รับการตรวจสอบแล้วสามารถจัดกลุ่มข้อความเชื่อของเจตคติแต่ละด้านได้ดังนี้

- เจตคติต่อผู้ป่วย 20 ข้อความ
- เจตคติต่อการดูแลผู้ป่วย 30 ข้อความ
- เจตคติต่อการเรียนรู้อาชีพการพยาบาลภาคปฏิบัติ 15 ข้อความ

6. การหาความเที่ยง (reliability)

นำแบบวัดเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองในกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครินทร์ ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับประชากรจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficiency) ได้ค่าความเที่ยงดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วย = 0.75

ส่วนที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วย = 0.63

ส่วนที่ 3 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้อาชีพการพยาบาลภาคปฏิบัติ = 0.63

เกณฑ์การให้คะแนน

ในแต่ละข้อกระทงของทุกมาตราแบ่งออกเป็น 7 ช่วงๆ ละ 1 คะแนน และการให้คะแนนในแต่ละมาตรา มีตั้งแต่ -3 ถึง +3 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

-3 หมายถึง นักศึกษาพยาบาลเห็นว่าข้อความเชื่อที่ระบุมีความเป็นไปได้มาก

นักศึกษาพยาบาลประเมินลักษณะข้อความเชื่อที่ระบุว่าเป็นสิ่งที่เลวมาก

-2 หมายถึง นักศึกษาพยาบาลเห็นว่าข้อความเชื่อที่ระบุมีความเป็นไปได้ปานกลาง

นักศึกษาพยาบาลประเมินลักษณะข้อความเชื่อที่ระบุว่าเป็นสิ่งที่เลวปานกลาง

-1 หมายถึง นักศึกษาพยาบาลเห็นว่าข้อความเชื่อที่ระบุมีความเป็นไปได้น้อย

นักศึกษาพยาบาลประเมินลักษณะข้อความเชื่อที่ระบุว่าเป็นสิ่งที่เลวน้อย

- 0 หมายถึง นักศึกษาพยายามไม่แน่ใจว่าข้อความเชื่อที่ระบุมีความเป็นไปได้หรือไม่
 นักศึกษาพยายามไม่แน่ใจว่าลักษณะข้อความเชื่อที่ระบุ เป็นสิ่งที่ดีหรือเลว
- 1 หมายถึง นักศึกษาพยายามเห็นว่าข้อความเชื่อที่ระบุมีความเป็นไปได้น้อย
 นักศึกษาพยายามประเมินลักษณะข้อความเชื่อที่ระบุว่าเป็นสิ่งที่ดีเล็กน้อย
- 2 หมายถึง นักศึกษาพยายามเห็นว่าข้อความเชื่อที่ระบุมีความเป็นไปได้ปานกลาง
 นักศึกษาพยายามประเมินลักษณะข้อความเชื่อที่ระบุว่าเป็นสิ่งที่ดีปานกลาง
- 3 หมายถึง นักศึกษาพยายามเห็นว่าข้อความเชื่อที่ระบุมีความเป็นไปได้มาก
 นักศึกษาพยายามประเมินลักษณะข้อความเชื่อที่ระบุว่าเป็นสิ่งที่ดีมาก

เกณฑ์การตัดสิน คะแนนเจตคติรายข้อในแบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วย แบบวัดเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วย และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้วิชาชีพพยาบาลภาคปฏิบัติ ได้จากการนำคะแนนรายข้อของมาตรวัดความเชื่อคูณกับคะแนนรายข้อของมาตรวัดการประเมินลักษณะความเชื่อ หลังจากนั้นจึงนำมาตรวัดการประเมินความเชื่อและลักษณะความเชื่อมาคำนวณหาค่าตามสมการ

$$A_o = \sum_{i=1}^n b_i c_i$$

โดย A_o คือ เจตคติต่อที่หมาย o

b_i คือ ความเชื่อ i ที่มีต่อที่หมาย o

c_i คือ การประเมินลักษณะ i

n คือ จำนวนความเชื่อ

ยกตัวอย่างเช่น

ตอนที่ 1 มาตรวัดความเชื่อต่อผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล

ข้อ 0 ผู้ป่วยเป็นบุคคลที่ควรได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างจริงใจ

เป็นไปได้ _____ : _____ : _____ : _____ : _____ / _____ : _____ เป็นไปได้

 มาก ปาน น้อย ไม่ใช่ น้อย ปาน มาก

 กลาง ทั้ง 2 อย่าง กลาง

ตอนที่ 2 มาตรการประเมินลักษณะความเชื่อที่เกี่ยวกับผู้ป่วยของนักศึกษา
ข้อ 0 การได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างจริงใจเป็นสิ่งที่

เลว _____ ดี
 มาก ปาน น้อย ไม่ใช่ น้อย ปาน มาก
 กลาง ทั้ง 2 อย่าง กลาง

จากเกณฑ์การให้คะแนน ในมาตรการความเชื่อ นักศึกษาพยาบาลคิดว่า การที่ผู้ป่วยเป็นบุคคล
ที่ควรได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงใจเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ปานกลาง จึงได้ค่าคะแนน 2 และในมาตร
วัดการประเมินลักษณะความเชื่อ นักศึกษาคิดว่า การได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างจริงใจเป็นสิ่งที่
เลวน้อย จึงได้ค่าคะแนน - 1

นำค่าคะแนนจากสองมาตรมาคูณกัน จะได้

$$2 \times -1 = -2$$

คะแนน - 2 นี้ เรียกว่า คะแนนเจตคติรายข้อ

ดังนั้น ข้อ 0 นักศึกษาพยาบาล มีเจตคติต่อผู้ป่วย = - 2 คะแนน

หลักเกณฑ์การให้คะแนนเจตคติรายข้อใช้ได้กับแบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วย แบบวัดเจตคติต่อ
การดูแลผู้ป่วย แบบวัดเจตคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของพยาบาลต่อผู้ป่วย และแบบวัดเจตคติต่อการ
เรียนรู้วิชาชีพพยาบาลภาคปฏิบัติโดยมีเกณฑ์การให้คะแนน และการอ่านค่าคะแนนดังนี้

7.50 ถึง 9.00 มีเจตคติดีมาก

4.50 ถึง 7.49 มีเจตคติปานกลาง

1.50 ถึง 4.49 มีเจตคติน้อย

-1.49 ถึง 1.49 มีเจตคติเป็นกลางบอกไม่ได้ว่าดีหรือเลว

-1.50 ถึง -4.49 มีเจตคติไม่ดีน้อย

-4.50 ถึง -7.49 มีเจตคติไม่ดีปานกลาง

-7.50 ถึง -9.00 มีเจตคติไม่ดีมาก

การคิดค่าคะแนนของแบบวัดแต่ละส่วน เป็นการนำเอาผลของคะแนนเจตคติรายข้อในแต่ละ
ส่วนรวมกัน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง ตารางแสดงเจตคติต่อผู้ป่วยของนางสาว ก โดยคำนวณจากคะแนนของความเชื่อและการประเมินลักษณะความเชื่อ

ผู้ป่วย	คะแนน ความเชื่อ(bi)	การประเมิน ความเชื่อ(ei)	ผลรวม (biei)
1.มีความผิดปกติทางกาย	-2	-1	2
2.ควรได้รับการเอาใจใส่	-2	-1	2
3.ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	2	-2	-4
4.น่าสงสาร น่าเห็นใจ	2	-1	-2
5.น่าสนใจศึกษา	3	3	9
		รวม	7

จากตารางจะเห็นได้ว่า นางสาว ก มีเจตคติต่อผู้ป่วยในทิศทางบวก

คะแนนจากแบบวัดเจตคติทั้ง 4 ส่วน นำมารวมกันเป็นคะแนนรวมทั้งฉบับของเจตคติต่อการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งแบ่งเป็นเจตคติทางบวก คือ ผู้ตอบแบบวัดได้คะแนนเจตคติตั้งแต่คติน้อยถึงดีมาก เจตคติทางลบ คือ ผู้ตอบแบบวัดได้คะแนนเจตคติตั้งแต่ไมคิน้อยถึงไม่ดีมาก และเจตคติเป็นกลาง คือ ผู้ตอบแบบวัดว่า ไม่รู้ทั้งสองอย่าง

การสร้างแผนการสอนโดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์

ขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนมีดังนี้

1. ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเจตคติและการสอนโดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์

2. กำหนดวัตถุประสงค์ และมโนทัศน์ที่ต้องเรียนในตัวแบบทั้ง 2 เรื่อง ดังนี้

2.1 วิเคราะห์พฤติกรรมการแสดงออกของตัวแบบในการปฏิบัติการพยาบาล

2.2 วิเคราะห์ผลกรรมที่ตัวแบบได้รับจากการแสดงพฤติกรรม

2.3 เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้พบเห็นในการปฏิบัติการพยาบาลกับ

พฤติกรรมของตัวแบบ

2.4 สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลในด้านอารมณ์ ความรู้สึกต่อผู้ป่วย การดูแลผู้ป่วย พฤติกรรมพยาบาลต่อผู้ป่วย และการเรียนรู้วิชาชีพพยาบาลภาคปฏิบัติ

3. กำหนดประเด็นในการอภิปรายประกอบด้วย ความรู้สึกต่อพฤติกรรมของตัวแบบ, ความเชื่อต่อผู้ป้วยและการเรียนรู้วิชาจิตวิทยาภาคปฏิบัติตามพฤติกรรมของตัวแบบ, ผลกรรมที่ตัวแบบได้รับ

4. สร้างแผนการสอนตามวัตถุประสงค์ และเนื้อหาที่กำหนด โดยประกอบด้วย ประเด็นในการอภิปราย สำคัญของตัวแบบ แบ่งกิจกรรมการเรียนการสอนเป็น 3 ระยะ คือ ชำนาญเสนอตัวแบบ ชำนาญอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และขั้นสรุปผลการอภิปราย วิเคราะห์ประเมินผลจากความสนใจในการร่วมกิจกรรม ความสามารถในการเสนอประเด็นการอภิปราย และการหาข้อสรุป ประเมินเจตคติจากคะแนนแบบวัดเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ภายหลังจากสอนให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนครั้งนี้

5. นำแผนการสอนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาล จำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ภาษาและข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยได้เสนอให้ปรับปรุงเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม และระบุประเด็นรวมถึงแนวทางในการอภิปรายให้ชัดเจน

6. นำแผนการสอนมาปรับปรุง

การสร้างตัวแบบสัญลักษณ์

วิทัศน์ตัวแบบสัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบโดยศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ของ Bandura (1977) กำหนดแนวทางการสร้างตัวแบบในการวิจัย ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ผู้สังเกตเกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เป็นที่หมายทางจิตจากการสำรวจที่หมายทางจิตของนักศึกษาพยาบาล ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติการพยาบาล โดยศึกษาในกลุ่มนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี จำนวน 60 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งกลุ่มความเชื่อของนักศึกษาตามตารางที่ 1-3 แล้วนำมาเป็นเนื้อหาในตัวแบบสัญลักษณ์ เพื่อให้ผู้สังเกตได้เขียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบ โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์

2. เขียน script โดยกำหนดตัวแบบ ให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้สังเกตในด้านการศึกษางานและผลกรรมที่ได้รับจากการทำงาน ซึ่งตัวแบบหลักในการวิจัยครั้งนี้เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ประกอบวิชาชีพพยาบาลจริงและนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติการพยาบาลแล้วได้รับผลตอบแทนทางบวก รวมถึงสภาพทั่วไปของการฝึกปฏิบัติซึ่งมีบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น อาจารย์นิเทศก์ ผู้ป่วยและญาติ

3. กำหนดความเชื่อและพฤติกรรมของตัวแบบ พฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงเป็นพฤติกรรมในวิชาชีพพยาบาลจริง และกำหนดผลกรรมที่ตัวแบบได้รับ ซึ่งเป็นผลทางบวกที่ตัวแบบได้รับจากการประกอบวิชาชีพพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานจริง ดังตารางต่อไปนี้

ความเชื่อ-พฤติกรรมของตัวแบบ	ผลกรรมที่ตัวแบบได้รับ
<p>ตัวแบบที่ 1 มีสพลอเรนซ์ ในดิงเกล</p> <p>- ความเชื่อต่อผู้ป่วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.ทุกข์ทรมานจากโรคและความไม่สุขสบาย 2.ช่วยเหลือตัวเองได้ลดลง 3.ท้อแท้สิ้นหวัง 4.นำส่งสาร นำเห็นใจ <p>- ความเชื่อต่อภาวะดูแลผู้ป่วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.มีแรงจูงใจที่ดีและตั้งใจจริง 2.ต้องมีความรู้และทักษะการพยาบาล 3.เสียสละ 4.อดทน 5.มีความรับผิดชอบ 6.ดูแลอย่างใกล้ชิดทั้งกายและใจ 7.ไม่แสดงท่าที่รังเกียจ 8.ใช้หลักการพยาบาลที่ถูกต้อง <p>- คุณลักษณะพยาบาล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.มีมนุษยสัมพันธ์ 2.น่าไว้วางใจ 3.เอื้ออาทร เห็นใจผู้อื่น 4.มีความรับผิดชอบ เสียสละ อดทน 	<p>ตัวแบบที่ 1 มีสพลอเรนซ์ ในดิงเกล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อัคราการเสียชีวิตของผู้บาดเจ็บลดลง - สภาพทั่วไปในโรงพยาบาลดีขึ้น - ผู้บาดเจ็บมีสภาพร่างกายและจิตใจดีขึ้น - ได้รับการยอมรับและยกย่องนับถือ - ความรู้สึภภาคภูมิใจ - ได้รับการยกย่องชมเชยและเป็นที่ยอมรับ - ได้รับความไว้วางใจและการศรัทธาจากทั่วโลก - เป็นตัวแบบที่ดีของวิชาชีพ - ได้รับรางวัลและเกียรตินิยม
<p>ตัวแบบที่ 2 พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล</p> <p>- ความเชื่อต่อผู้ป่วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.นำส่งสาร นำเห็นใจ 2.ต้องการได้รับการช่วยเหลือ 3.ผู้ป่วยเบื่อหน่ายท้อแท้ 	<p>ตัวแบบที่ 2 พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความชื่นชมจากผู้ป่วยและญาติ - ความรู้สึภภาคภูมิใจ - อาจารย์พึงพอใจ - เป็นตัวอย่างที่ดีแก่วิชาชีพ

ความเชื่อ-พฤติกรรมของตัวแบบ	ผลกรรมที่ตัวแบบได้รับ
<p>4.ทุกข์ทรมานจากโรคและความไม่สบาย</p> <p>5.เป็นภาระของญาติ</p> <p>6.ต้องได้รับคำแนะนำและคำปรึกษา</p> <p>7.ควรได้รับกำลังใจ</p> <p>8.กลัวติดโรคจากผู้ป่วย</p> <p>- <u>ความเชื่อต่อการดูแลผู้ป่วย</u></p> <p>1.ใช้หลักการพยาบาล</p> <p>2.มีคุณภาพ</p> <p>3.มีความเมตตากรุณา</p> <p>4.ยึดหลักความเท่าเทียมกันของบุคคล</p> <p>5.มีความพยายาม เสียสละ อดทน</p> <p>6.ไม่แสดงท่าทีรังเกียจ ให้คำแนะนำปรึกษา</p> <p>7.กลัวเกิดอันตรายต่อผู้ป่วย</p> <p>8.ตื่นเต้น</p> <p>9.ขาดความมั่นใจในการดูแล</p> <p>- <u>ความเชื่อต่อการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ</u></p> <p>1.ฮากล่าปาก</p> <p>2.ตื่นเต้น ทำทาสความสามารถ</p> <p>3.แปลกใหม่</p> <p>4.นำความรู้ภาคทฤษฎีมาปฏิบัติ</p> <p>5.เพิ่มเติมความรู้ภาคทฤษฎี</p> <p>6.เพิ่มทักษะการพยาบาล</p> <p>7.เพิ่มความมั่นใจในการทำงาน</p> <p>8.กลัวอาจารย์นิเทศก์</p> <p>9.ชื่อสัตย์</p>	<p>-ผู้ป่วยได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างถูกต้อง</p> <p>-ความสบายใจที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น</p> <p>-มีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล</p> <p>-การปฏิบัติงานมีบรรยากาศที่ดี มีความเป็นกันเอง ห่วงใยซึ่งกันและกัน</p> <p>-ผลตอบแทนสำหรับวิชาชีพที่เป็นรูปธรรม เช่น คำวิชาชีพ คำรักษาพยาบาล สิทธิประโยชน์ต่างๆ</p>

5. ขั้นตอนการนำเสนอตัวแบบ แบ่งออกเป็น 2 เรื่อง ๆ ละ 15 - 20 นาที แต่ละเรื่องห่างกัน 7 วัน

6. การตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบสคริปต์ตัวแบบในด้านการใช้ตัวแบบ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพยาบาล จำนวน 4 ท่าน ซึ่งเสนอให้ปรับพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของตัวแบบให้เด่นโดยสื่อทั้งด้านภาพและภาษาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับข้อความเชื่อ ด้านการถ่ายทำวิดีโอ จำนวน 1 ท่าน เสนอให้นำเทคนิคด้านคอมพิวเตอร์มาช่วยในการตัดต่อเพื่อให้ภาพน่าสนใจ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และถ่ายทำเป็นวิดีโอ 2 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 นำภาพวิดีโอประวัติมิสพลอเรนซ์ ในดิงเกล มาตัดต่อและบันทึกเสียงตามสคริปต์ที่สร้างขึ้น โดยเป็นตัวแบบในอดีต ให้ผู้สังเกตได้เห็นผู้นำทางการพยาบาลที่ผ่านมา โดยเสนอเป็นภาพประวัติมิสพลอเรนซ์ ในดิงเกล ว่าทำพฤติกรรมทางการพยาบาลใดบ้างและได้รับผลกระทบจากการกระทำเหล่านั้นอย่างไร

เรื่องที่ 2 เป็นวิดีโอที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกำหนดสคริปต์เป็นตัวแบบของพยาบาลวิชาชีพและนักศึกษาพยาบาล เกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วย และผลกระทบจากการปฏิบัติการพยาบาลในทางบวก ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม แล้วนำมาบันทึกเสียงและคำบรรยายประกอบ

การทดลอง

การวิจัยครั้งนี้มีลำดับขั้นตอนดำเนินการทดลองดังนี้

1. การเตรียมการทดลอง

1.1 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังรายละเอียดที่กล่าวมาข้างต้น

1.2 นำแบบวัดเจตคติแจกให้นักศึกษา ให้เวลาทำแบบวัดเจตคติ 15-20 นาที ซึ่งจะถือคะแนนจากการวัดครั้งนี้เป็นคะแนนเจตคติก่อนการทดลอง (pre-test)

ทั้งนี้ในการทดลองเพื่อป้องกันการทราบข้อมูลล่วงหน้าเกี่ยวกับการจัดกระทำ ผู้วิจัยจึงจะไม่ระบุชื่อแบบทดสอบว่าเป็นแบบวัดเจตคติ แต่กำหนดให้เป็นแบบวัดความรู้สีก่อนการฝึกปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ตอบมากที่สุด และอธิบายให้นักศึกษาทราบว่า การทดลองเป็น โปรแกรมที่ช่วยให้การฝึกปฏิบัติการพยาบาลในคลินิกมีความน่าสนใจขึ้น เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วจึงจะแจ้งรายละเอียดของการวิจัยครั้งนี้ให้นักศึกษาทราบ

1.3 นำแบบวัดเจตคติที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. การดำเนินการทดลอง

สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 12 มีนาคม 2540 ระหว่างเวลา 15.00-16.00น. (1 ชั่วโมง)

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<p>สถานที่ : ห้อง Conference</p> <p>-ชี้แจงข้อปฏิบัติขณะดูตัวแบบ (5 นาที)</p> <p>-ดูตัวแบบสัญลักษณ์เรื่องที่ 1 : LADY OF THE LAMP (15 นาที)</p> <p>-ผู้สอนให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์, วิเคราะห์ตัวแบบในด้านเจตคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของมิสฟลอเรนซ์ และผลกรรมที่ได้รับจากการกระทำรวมถึงความรู้สึกที่มีต่อการกระทำนั้นๆให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและช่วยกันสนับสนุนหรือคัดค้าน พร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยคำถามต่อไปนี้ “รู้สึกอย่างไรต่อพฤติกรรมของมิสฟลอเรนซ์ และผู้ป่วย” “รู้สึกอย่างไรต่อผลที่มิสฟลอเรนซ์ได้รับจากการกระทำ” “ท่านจะกระทำการเช่นไรในการให้การพยาบาลผู้ป่วย” โดยผู้สอนกระตุ้นให้มีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม เช่น “นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรกับนักศึกษา ก. แสดงความคิดเห็น” “มีนักศึกษาคนอื่นจะแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกหรือไม่”</p> <p>จากนั้นกระตุ้นให้นักศึกษาสรุปความรู้สึกต่อผู้ป่วย ความรู้ต่อการดูแลผู้ป่วย ความรู้สึกเกี่ยวกับพฤติกรรมของพยาบาล และความรู้สึกต่อการเรียนรู้วิชาชีพพยาบาล จากการดูตัวแบบครั้งนี้ (30 นาที)</p>	<p>อยู่ในสถานการณ์การเรียนการสอนและการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาคตามปกติ โดยไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ</p>

สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 19 มีนาคม 2540 ระหว่างเวลา 15.00-16.00น. (1 ชั่วโมง)

ระยะห่างจากสัปดาห์แรก 7 วัน

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
-ระยะเวลาดำเนินการสอนและวิธีการดำเนินการเหมือนสัปดาห์ที่ 1 แต่เปลี่ยนตัวแบบวิดิทัศน์เป็นเรื่องที่ 2 : พยาบาลยุคข้อมูลข่าวสาร	อยู่ในสถานการณ์การเรียนการสอนและการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาดมปกติ โดยไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 26 มีนาคม 2540 ระหว่างเวลา 15.00-16.00 น. (1 ชั่วโมง)

ระยะห่างจากสัปดาห์ที่สอง 7 วัน

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
-เวลาดำเนินการสอนและวิธีดำเนินการสอนเหมือนสัปดาห์ที่ 2 แต่ให้ดูตัวแบบวิดิทัศน์ ทั้ง 2 เรื่องติดต่อกัน แล้วจึงอภิปรายร่วมกัน และให้นักศึกษาสรุปความรู้สึกที่ได้จากการดูตัวแบบทั้งหมด	อยู่ในสถานการณ์การเรียนการสอนและการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาดมปกติ โดยไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

ในช่วงเวลาที่ไม่ได้ดำเนินการทดลอง นักศึกษาทั้งสองกลุ่มอยู่ในสภาพการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามปกติ และมีกปฏิบัติกรพยาบาลในหอผู้ป่วยด้วยกันไป มีอาจารย์นิเทศที่แตกต่างกันไปในแต่ละหอผู้ป่วย กิจกรรมการเรียนการสอนหลักที่ทุกคนต้องปฏิบัติ คือ การฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาล การบันทึกการวางแผนการพยาบาล การอภิปรายก่อน-หลังปฏิบัติการพยาบาล และกิจกรรมเสริมความดีกษณะเฉพาะของแต่ละหอผู้ป่วยที่อาจารย์นิเทศก์ จะกำหนด ซึ่งตารางการเรียนของนักศึกษา เป็นดังนี้

ตารางเรียน

	8.00-10.00น.	10.00-12.00น.	พัก	13.00-15.00น.	15.00-16.00น.
จันทร์	ภาษาไทย	1-50 โภชนศาสตร์		โภชนศาสตร์	ซ่อมเสริม
		51-101คอมพิวเตอร์			
อังคาร	คณิตศาสตร์	1-50คอมพิวเตอร์		ภาษาไทย	โภชนศาสตร์
		51-101 โภชนศาสตร์			
พุธ	คณิตศาสตร์	1-50คอมพิวเตอร์		ภาษาไทย	โภชนศาสตร์
		51-101 โภชนศาสตร์			
พฤหัสบดี	←	← ภาษาอังกฤษ →		← ม.อุบล →	→
ศุกร์	←	← ฝึกปฏิบัติการพยาบาล →			→

รายละเอียดวิธีการสอนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทุกวันพุธเวลา 15.00-16.00 น.

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. นำเสนอตัวแบบให้นักศึกษาสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ	อยู่ในสถานการณ์การเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี-ภาคปฏิบัติและการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา นักศึกษาตามปกติ โดยไม่ได้จัดกระทำใดๆ ทั้งนี้ในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นเวลาของการศึกษาด้วยตนเองและพบอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาบางคนอาจเข้าห้องสมุด หรือศึกษาเพิ่มเติมในบางรายวิชาที่ได้รับการมอบหมายงาน รวมทั้งเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาตามความต้องการ และบางคนใช้เวลาดังกล่าวในการพักผ่อนหย่อนใจ โดยยังคงอยู่ภายในวิทยาลัย
2. ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนบันทึกพฤติกรรมของตัวแบบที่สังเกตเห็น และความรู้สึกต่อพฤติกรรมนั้น ในขณะที่ดูตัวแบบสัญลักษณ์ลงในแบบบันทึกการสังเกต	
3. แบ่งกลุ่มย่อย 3 กลุ่มๆ ละ 10 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธาน และเลขานุการ เพื่อดำเนินกลุ่ม	
4. ประธานกลุ่มย่อยดำเนินการกลุ่ม กระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น และร่วมกันสรุปประเด็นจากการอภิปรายกลุ่มย่อย	
5. ตัวแทนกลุ่มย่อยนำเสนอข้อสรุปประเด็นจากการอภิปรายภายในกลุ่มต่อกลุ่มใหญ่	

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<p>6.ผู้สอนกระตุ้นการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นโดยมีแนวทางการใช้คำถามตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ สนับสนุนการแสดงความคิดเห็นให้ตรงตามวัตถุประสงค์และประเด็นในการอภิปราย</p> <p>7.ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปความคิดเห็นและความรู้สึกต่อผู้ป่วย การดูแลผู้ป่วยและการเรียนรู้วิชาสหการพยาบาลภาคปฏิบัติ</p> <p>8.ผู้สอนให้นักศึกษابันทักผลเกี่ยวกับความรู้สึกต่อตัวแบบภายหลังการอภิปรายอีกครั้งหนึ่งในแบบบันทึกการสังเกต</p> <p>9.แนะนำให้นักศึกษาศึกษาเพิ่มเติม โดยรวบรวมความรู้สึกจากประสบการณ์ตรงเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาตัวแบบแต่ละครั้ง</p> <p>10.ผู้สอนให้นักศึกษาเขียนบรรยายความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลหลังจากได้ศึกษาตัวแบบและอภิปรายกลุ่มครบตามเวลา</p>	

8. การประเมินผลการทดลอง

สัปดาห์ที่ 4 วันที่ 2 เมษายน 2540 ระยะห่างจากสัปดาห์ที่สาม 7 วัน

นำแบบวัดเจตคติในการปฏิบัติการพยาบาลไปวัดจากนักศึกษาทั้งสองกลุ่มอีกครั้ง (Post test)

จากนั้นจึงสรุปผลการเรียนรู้และบอกวัตถุประสงค์และรายละเอียดของการศึกษาวิจัยครั้งนี้

สรุปประเด็นจากการอภิปรายผลการสังเกตตัวแบบสัญลักษณ์

- นักศึกษาทุกคนมีความเห็นร่วมกันว่าพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของตัวแบบทั้งตัวแบบในอดีตและปัจจุบัน เป็นไปในทางสร้างสรรค์ และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่วิชาชีพ

- คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของพยาบาล : ความเมตตากรุณา การเสียสละ อดทน มีความรับผิดชอบ สุภาพอ่อนโยนนุ่มนวล

- องค์ประกอบสำคัญในการดูแลผู้ป่วย : การใช้หลักการพยาบาล การให้คำแนะนำด้านสุขภาพ การดูแลผู้ป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การดูแลต้องดีและมีคุณภาพ

- นักศึกษาเชื่อมโยงสิ่งที่สังเกตพบจากการศึกษาตัวแบบในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลกับประสบการณ์ตรงที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติการพยาบาล

- นักศึกษาทั้งหมดเห็นว่าการแสดงพฤติกรรมของตัวแบบเป็นสิ่งที่ดีและเหมาะสม ควรยึดเป็นแบบอย่าง

- นักศึกษาร้อยละ 77.33 เชื่อว่า พฤติกรรมของตัวแบบบางอย่างไม่สามารถปฏิบัติได้จริงและเห็นว่าไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เช่น การทุ่มเทความสามารถทั้งหมดในการดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิดโดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ทั้งนี้เห็นว่าการปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์ปัจจุบันควรคำนึงถึงสภาพความเจ็บป่วย ต้องเพิ่มความระมัดระวังในการดูแลผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นเพื่อป้องกันอันตรายต่อภาวะสุขภาพของตนเอง รวมถึงภาวะทางด้านเศรษฐกิจและสังคมร่วมด้วย

- สำหรับการเรียนรู้การปฏิบัติการพยาบาล พบว่า ร้อยละ 93.33 ต้องการได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดขณะฝึกปฏิบัติการพยาบาลและเห็นว่าการนิเทศของอาจารย์และพยาบาลมีผลอย่างมากต่อการเรียนรู้ และอาจารย์ค่อนข้างเข้มงวด ทำให้ไม่กล้าและไม่มั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล

- นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้สึกสงสารและเห็นใจผู้ป่วย และต้องการจะช่วยเหลือแก่ผู้ป่วยและญาติ แต่ขาดความมั่นใจในการให้การพยาบาลเนื่องจาก เป็นการเริ่มต้นฝึกปฏิบัติครั้งแรก

- กลุ่มเพื่อนที่ฝึกปฏิบัติการพยาบาลร่วมกันในหอผู้ป่วยมีส่วนอย่างมากในการช่วยเหลือและเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน

- การฝึกภาคปฏิบัติทุกครั้งนักศึกษารู้สึกตื่นเต้นและกลัวการฝึกงาน

- นักศึกษาร้อยละ 69.99 รู้สึกชื่นชมกับผลกรรมที่ตัวแบบได้รับ ในรูปของความรู้สึกชื่นชมความพึงพอใจและภาคภูมิใจในตนเอง

- นักศึกษาร้อยละ 29.99 เห็นว่า ควรมีผลตอบแทนในทางที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นโดยเฉพาะเกี่ยวกับค่าวิชาชีพ เงินเดือน เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. คำนวณค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ในระยะก่อนทดลองและระยะหลังทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ในระยะก่อนทดลองและระยะหลังทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ dependent t-test
3. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะหลังทดลอง โดยใช้สถิติ independent t-test
4. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนโดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ ภายหลังจากสิ้นสุดการสอนโดยวิเคราะห์เนื้อหา ปัญหาและอุปสรรค สรุปความคิดเห็นในทางบวกและลบเป็นคำร้อยละ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย